

TILSYNSRAPPORT

Daginst Bornholmsgade

Aldersintegreret
Bornholmsgade 90, 9000
99314646 /99314646

Dato for tilsyn: 02-05-2022
Dato godkendt: 07-06-2022
Godkendt af: Betina Marie Christensen
Rapporten er dannet den: 11-09-2023

Område

Sønderbro

Deltagere

Pædagog, Pia (Vuggestue)
Pædagog, Pia (Vuggestue)
Pædagog, Kathrine (Børnehave)
Pædagog og koordinator, Madalina (Børnehave)
Pædagogisk leder, Mette
Dagtilbudsleder, Karen Bodil
Tilsynsførende, Betina Marie Christensen
Ingen deltagelse fra forældrerepræsentant

Pædagogisk personale omtales i det følgende 'pp' og pædagogisk leder som 'pl'

Læsevejledning

Denne rapport afspejler tilsynspraksis gældende for dagtilbud 0-6 års området i Aalborg Kommune. Centralt for det pædagogiske tilsyn er, at det sker ud fra en kontrol- og udviklingsorienteret tilgang, med det formål at understøtte den fortsatte kvalitetsudvikling i dagtilbuddet. Tilsynet sker hvert 2. år.

Der henvises til Koncept for pædagogisk tilsyn- på det samlede 0-6 års område Aalborg Kommune:

<https://www.aalborg.dk/media/12621662/koncept-for-paedagogisk-tilsyn.pdf>

Rapporten indeholder dels elementer fra dialog, observation og eventuelle udviklingspunkter.

Dialogen tager afsæt i temaerne: Det fælles pædagogiske grundlag, Tidlig opsporing, Sociale fællesskaber der rykker, Sprog, Sundhed og Overgange.

Observationen knytter sig særligt til temaet Sprog.

Udviklingspunkter fremsættes af den samlede deltagerkreds.

Ud fra ovenstående vurderes arbejdet og indsatserne med temaerne ud fra et vurderingsgrundlag bestående af vurderingskriterie(r) for det enkelte tema, og indplaceres efterfølgende på følgende niveauer:

Fuldstændig opfyldelse

Der er ingen væsentlige bemærkninger - Kræver ikke, at der præsteres ekstraordinært, men angiver, at kriteriet er fuldt ud opfyldt.

Omfattende opfyldelse

Der er få mindre væsentlige bemærkninger - Indsatsen tilpasses i forhold til de bemærkede områder.

Delvis opfyldelse

Der er få væsentlige bemærkninger - Indsatser tilpasses i forhold til de bemærkede områder.

Begrænset opfyldelse

Der er væsentlige bemærkninger - Der er behov for en ny indsats på de bemærkede områder.

Utilstrækkelig opfyldelse

Der er adskillige væsentlige bemærkninger - På de bemærkede områder skal ny indsats iværksættes.

Endeligt sammenfatter konklusionen det centrale for tilsynets indhold.

Konklusion fra tilsynet

Det vurderes at der arbejdes med den lov- og forvaltningsmæssige ramme for alle temaer. På baggrund af den beskrevne pædagogiske læreplan, observation og tilsynsdialog efterlades der indtryk af, at der i høj grad arbejdes bevidst med afsæt i Det fælles pædagogiske grundlag og den beskrevne pædagogiske læreplan. Gennemgående for alle temaer opleves overensstemmelse mellem den skriftlige læreplan, observation og tilsynsdialog.

På baggrund af tilsynsdialog efterlades der indtryk af, at pp justerer sig og arbejder differentieret i relation til det enkelte barn - Dette ud fra nærmeste udviklingszone og med henblik på at fremme det enkelte barns trivsel, udvikling, læring og dannelse, ligeledes med øje for børnefællesskabet. Der efterlades ligeledes indtryk af, at pp er særlig opmærksomme på forældreinddragelse og på at justere sig i samarbejdet med forældrene. Yderligere vurderes det, at der arbejdes særligt med kommunikation og sprog gennem visuel understøttelse, afstemt den enkelte børnegruppes kompetencer og vilkår.

På baggrund af observation efterlades der indtryk af, at pp justerer sig i samspillet med børnene, ligeledes at pp fremstår tilgængelige for børnene og nysgerrige på børnenes initiativer gennem dialog og ved brug af cirkulære spørgsmål. Der efterlades endvidere indtryk af, at der arbejdes med at udvide og forstørre børnenes initiativer og yderligere at den børneinitierede leg vægtes højt.

Institutionen peger på følgende udviklingspunkter / tiltag:

- Et ønske om at undersøge, hvordan Aula bruges mest hensigtsmæssigt ift. forældresamarbejdet. En gruppe af pp er derfor undersøgende herpå med udgangspunkt i forældrenes behov.

Enighed omkring følgende udviklingspunkter / Tiltag:

- Jf. Dagtilbudslovens § 8 - *'I aldersintegrerede daginstitutioner kan der udarbejdes en pædagogisk læreplan under hensyntagen til aldersgrupper'* - Kan der med fordel udspecificeres yderligere i den pædagogiske læreplan, hvordan der arbejdes særligt med børnenes trivsel, udvikling, læring og dannelse i praksis samt i de forskellige læreplanstemaer - Dette i henholdsvis både Vuggestue og Børnehave.

Tilsynet peger på følgende udviklingspunkter:

- Der kan med fordel arbejdes yderligere ift. vurdering af børnemiljøet i et børneperspektiv, herunder med fokus på systematik og valg af metode gennem hele institutionen.

Dialogspørgsmål

1 - Dagtilbuddets forberedelse forud for tilsyn

1.1 - Hvordan er der arbejdet med forberedelse forud for tilsynet?

Besvarelse

Institutionen fortæller at der har været fokus på at inddrage samtlige pp i forbindelse med forberedelsen til tilsynsdialogen. Der har været placeret plancher omkring de enkelte temaer både i de enkelte fløje samt i alrummet - Ligeledes med post-its, som pp har haft mulighed for at bidrage med ift. overvejelser. En gruppe pp har samlet samtlige overvejelser omkring de enkelte temaer og i fællesskab nedfældet et skriv, 'Didaktiske overvejelser i mødet med praksis'. Pl italesætter, at skrevet fremadrettet vil have betydning og anvendes i pædagogisk praksis. Endvidere har forældrene vist interesse i nærværende proces omkring tilsynet, da plancher har været placeret synlige og derved bidraget til dialog.

2 - Observation for temaet sprog- med inspiration fra Læringmiljømodellen

Centralt for børns sprogtiltagelser er, at:

Læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale.

Det pædagogiske personale er bevidste om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene. Børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.

2.1 - **Processer**

Der observeres på gensidige interaktioner.

A). Hvordan henvender pædagogisk personale sig til børnene.

B). Hvordan sætter pædagogisk personale ord på det, der sker i rutinesituationer og aktiviteter.

Besvarelse

Torsdag den 28-04-2022 kl. 14.15 - 15.30

Vuggestuen er ved at spise, vågne og overgang til legeplads

Børnehaven er på legepladsen, nogle holder samling inde, andre spiser ude

A og B)

Der observeres at pp:

Vuggestue

Der er nogle børn, der henholdsvis sover, spiser og nogle er i overgang til legepladsen

- Pp observeres at henvende sig positivt til børnene ved smil, øjenkontakt, lette berøringer og i børnehøjde, pp observeres at justere både ift. at sætte ord på, afstemt tone og være

nysgerrige på børnenes initiativer (stuen - Skal du køre med biler, kigger du lige på børnene ovre på skolen) (garderoben - Det er xs strømpe, ned med foden) (Du bliver så glad, du elsker banan, smil og øjenkontakt) Henviser til selvhjulpethed (du må godt kravle ned, sætter sig på hug og guider verbalt og nonverbalt)

- Pp observeres at anvise positivt (den bliver varm den der, jeg vil gerne hjælpe dig med den her, ind med armen - bevæger sig i børnehøjde og opfordrer til selvhjulpethed)

Børnehave

Der er 7 børn indenfor med et pp

- Pp observeres at anvise positivt, dette ift. et barn der ønsker at lave yoga - skaber rum for det enkelte barns behov og sætter ord på (x er herovre og I kan være her, så kan I vise mig, hvordan man laver yoga - er begejstret sammen med børnene, wow)

- Tydelig omkring forventninger til børnene og anerkender og henvender sig ved navn, øjenkontakt (jeg vil gerne hjælpe jer med at finde nogle flere måtter, men jeg skal først skifte ble, ok? (noget kan lade sig gøre, andet kan ikke - observeres at have børnene med og der udvises respekt og accept)

På legepladsen

Delt op i tre store legepladser og små til Vuggestue

- Der observeres pp, der sætter ord på og er tilgængelig for børnene (du gynger lige x, hvor er det dejligt, x) Inkluderer (Vil du være med til at gynges, nej, ok, det troede jeg lige)

- Der observeres ligeledes pp, der observerer børnene og er tilgængelige, bevæger sig i roligt tempo, og smiler til børnene

- Pp observeres at bevæge sig i børnehøjde og være i dialog med børnene (har du skrevet hans navn, du må sige hvis jeg skal hjælpe dig)

- Der observeres begejstrede pp og pp der er jævnt fordelt, observerer og er tilgængelige - Justerer sig efter børnene. Pp observeres at deltage på børnenes præmisser og med verbal og nonverbal guidning, fodbold, kridt og vand der blandes, redegynge, picnic, bogstaver og kridt ved gyngerne hvor der øves bogstaver)

- Pp observeres at gå i dialog med børnene ift. nærmeste udviklingszone, læring ift. at række hånden op hvis man ønsker mad, pp observerer børn gør det i leg, italesætter og roser - Kridt med bogstaver, i dialog omkring forbogstaver, ligeledes ift. forældrenes navne, forælder kommer, pp sætter ord på aktiviteten overfor forælderen.

- Der observeres pp, der inkluderer og skaber plads til mulighed for deltagelse (ved redegynge, leg med kridt, du kan være her og så kan du være her)

2.2 - Læreplan

Der observeres på sammenhængen mellem dagtilbuddets beskrevne intentioner i læreplanen ift. temaet kommunikation og sprog og de fysiske rammer.

A). Hvordan bidrager indretningen af det fysiske læringsrum til understøttelse af:

børnenes sproglige udvikling
interaktioner børnene imellem?

B). Hvordan er sprogunderstøttende materialer tilgængelige for børnene?

Besvarelse

A og B)

Der observeres:

I både Vuggestue og Børnehave

- Garderober m. navn og billede

-
- Dokumentation på hver søjle og i hver fløj (pp, børn, fødselsdagsvæg - skrift + billeder, ift. hvad der har været særligt fokus på)
 - Afgrænset legemiljøer og ligeledes skillevægge i garderoberne
 - fleksible legerum
 - Madplan
 - Sanseplader
 - Bogstaver på gulv
 - Hvor kommer jeg fra, flag
 - Følelser
 - Legetøj i børnehøjde
 - Højdemåler
 - Skriftsprog på kasser m. legetøj + billeder
 - Små læringsmiljøer m. plancher, legetøj visuel understøttelse ift. hvad rummet/delen af rummet kan bruges til
 - Piktogrammer
 - Bøger i børnehøjde
 - Visuel understøttelse ift. selvhjulpenhed (fx tøj/overtøj)
 - Bogstaver og tal
 - Spejl
 - Madras
 - Klapborde (ift. fleksible rum)

Særligt i alrummet

- Billeder af børn og voksne
- Sprog- og sprogstimulerende piktogrammer
- Nationaliteter
- Små afgrænsede læringsmiljøer
- Børnenes kreationer
- Bogstaver
- Bøger/læsekrog
- Skriftsprog
- Madplan synlig i børnehøjde
- Spil
- Skriveredskaber tilgængelige
- Børnenes mapper
- Der er både værksted, byggerum, drama mm. - Rummene indikerer, hvad det skal bruges til.

Der observeres glaspartier i indgangen til alle rum samt sprogunderstøttende strategier og turtagning flere steder i huset.

Der observeres generelt et sprogstimulerende miljø, som kan bidrage til dialoger i flere led - Dette både børnene imellem samt mellem børn og pp og børn og forældre. Der observeres ligeledes dynamiske læringsrum ift. fleksible skillevægge og klapborde. Der observeres forskelligt legetøj børnene selv kan tilgå med billede samt skriftsprog på kasserne.

2.3 - Børneperspektiv

Der observeres på, hvordan sprogbrug tilpasses det enkelte barn og den samlede børnegruppe

A). Hvordan taler pædagogisk personale med børnene om børnenes oplevelser og ideer?

B). Hvordan skifter pædagogisk personale mellem tale- og lytteposition?

Besvarelse

Vuggestuen

- Der observeres pp, der skifter mellem tale- og lytteposition, som lytter til børnenes lyde og udtryk og sætter ord på (du blev lige ked af det da du vågnede, det var da ikke rart, alt er godt og vi er her. Efterfølgende sætter pp ord på redskab x kan gøre brug af - Næste gang du vågner så bare råb, jeg er vågen, pp smiler til x og krammer)
- Der observeres pp, der følger initiativ og gentager (bil, det er skolen, de leger)
- Pp går i dialog med det, der optager børnene, fx i garderoben, på stuen i overgang til legeplads

Børnehaven

- Der observeres pp, der følger initiativ og opfordrer til selvhjulpenhed (ved toiletbesøg, ift. hvilken vask og pp bevæger sig i børnehøjde og sætter ord på, er tilgængelig og følger børnenes tempo)
- Pp observeres at følge børnenes initiativer og opfordre til medbestemmelse (Modellervoks, det vil du gerne, ja, kan vi da godt) (øve sig i at skrive navn ved bordet på legepladsen, er det sådan du vil have det - Pp er begejstret med børnene og går i dialog med børnene omkring det de er optaget af, flyvestriber på himlen, navn og tegning) (Hvad griner du af, hvorfor griner du af mine sko og smiler ved henvendelse)
- Pp sætter ord på (du har feber, det er synd for dig, jeg har ringet til din Mor - Vil du med ind og finde noget at skrive med, et andet barn viser tegn på at ville med, pp griber det og siger du må også gerne gå med) (Børneinitieret samt vokseninitieret - Pp observeres at sætte leg i gang og understøtte børnenes egen leg og udvide herpå, italesætte og benævne)
- Pp observeres at være i de forskellige læringsrum (gå foran, ved siden af og bagved) (Trafiklys - Pp er styrende ift. hvornår børnene må køre, anviser positivt - Jeg vil gerne at I venter med at køre. Løbeleg og løbekort, børnene observeres optaget med aktiviteter)
- Pp observeres at brug afstemt ordforråd i mødet med børnene, taler i en positiv og anvisende tone med kontakt til det enkelte barn.

2.4 - **Strukturer**

Der observeres på organisering og muligheder for arbejdet med sprogmiljøer.

A). Hvordan er fordelingen af børn og pædagogisk personale?

B). Hvordan gives der mulighed for, at børnene kan indgå i mindre fællesskaber?

Besvarelse

Der observeres jævnt fordelt pp, med hver sin 'base' - Både i Vuggestue og Børnehave.

Syd/Vest

(Børnehave) 6 pp til 24 børn

Nord

(Vuggestue) 2 pp til 6 børn

(Børnehave) 1 pp til 2 børn (ved bordet) samt 2 pp til 12 børn

Alrummet

1 pp til 2 børn (bord/bænkesæt)

3 pp til 14 børn

Legepladsen er opdelt, både Vuggestue og Børnehave - Afgrænset og børnene observeres bekendte med struktur og regler ift. hegn - Ligeledes observeres børnene at kunne trække sig og tilbyde sig et større og mindre fælleskab efter behov og lyst.

3 - Det fælles pædagogiske grundlag

Pædagogiske Læringsmiljøer

Med afsæt i arbejdet med Det fælles pædagogiske grundlag, føres der tilsyn med etablering af pædagogiske læringsmiljøer. Desuden føres der tilsyn med, om der tages højde for børnenes perspektiver, og at den børneinitierede leg fremmes af det pædagogiske personale, der ligeledes værner om børnenes initiativer, fantasi og virkelyst.

Pædagogisk læreplan §8 og §9

Med afsæt i arbejdet med Det fælles pædagogiske grundlag, føres der tilsyn med, hvordan der i dagtilbuddet tages udgangspunkt i den pædagogiske læreplan som ramme for det pædagogiske arbejde og alle børns læring, herunder i arbejdet med pædagogiske læringsmiljøer. Ligeledes føres der tilsyn med arbejdet med den pædagogiske læreplan og evalueringskultur i dagtilbuddet.

3.1 - **Pædagogiske Læringsmiljøer**

Når der arbejdes med børns læring gennem hele dagen:

A). Giv praksiseksempler på, hvordan der arbejdes med, at det pædagogiske læringsmiljø tager udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag

B). Giv praksiseksempler på, hvordan der arbejdes med pædagogiske læringsmiljøer, der omfatter:

- Planlagte aktiviteter
- Daglige rutiner
- Børneinitierede aktiviteter

C). Hvordan rammesættes leg, således, at børnene inddrages i udformning og udvikling af leg?

Besvarelse A, B og C)

Der arbejdes med det fælles pædagogiske grundlag; Barnesyn, Pædagogiske læringsmiljøer, Leg og Læring:

Fx ved at arbejde ud fra et ressourcesyn og med blik for nærmeste udviklingszone - Dette med udgangspunkt i, at det skal være godt at være barn i Bornholmsgade. Der arbejdes med, at institutionen trods tre søjler/fløje og alrum anser sig selv som én enhed og arbejder ud fra ét fælles fagligt afsæt i pædagogisk praksis.

Fx ved at alle pp har minimum ICDP niveau 1 og arbejder her ud fra, dette ift. at tage ansvaret i relationen, fx ved at investere særligt i den enkelte dialog, både med det enkelte barn samt familie og justere sig hertil. Pp tager hånd om hele familien og guider samt vejleder forældrene ud fra efterspørgsel og behov med opmærksomhed på barnets tarv. Der arbejdes med, at pp er nysgerrige på hinandens og egen praksis, dette ved at stille cirkulære spørgsmål og skabe rum for refleksioner/overvejelser omkring pædagogisk praksis.

Fx ved at arbejde ud fra fast struktur og genkendelighed med inddragelse af børneperspektivet. Der arbejdes ud fra piktogrammer og vejrtavle i børnehøjde for at understøtte selvhjulpethed yderligere og skabe lige vilkår for de enkelte børn. Der arbejdes endvidere med visuel understøttelse både ift. rutiner og aktiviteter, fx ved billeder af både børn og pp. I Vuggestuen er der placeret billeder/piktogrammer på gulvet således det enkelte barn samt pp kan udpege kommende aktivitet eller ønske.

Der arbejdes med, at de enkelte læringsmiljøer justeres til det enkelte barn og børnegruppe med fokus på at barnet har værdi i sig selv. Ligeledes arbejdes der særligt med at børnene skal føle sig som en del af børnefællesskabet, dette fx ved at der i garderoben er placeret flag, der indikerer det enkelte barns kultur/baggrund. Der skabes endvidere sammenhæng mellem de forskellige kulturer gennem måltidet - og pp understøtter yderligere ved at sætte ord på og opfordre til dialog herom, fx omkring traditioner som Eid, Påsken og Julen. Der er endvidere ansat pp fra forskellige kulturer, der har særlige forudsætninger for at understøtte det enkelte barn og familie. Dagtilbudsleder fortæller, at den multi-etniske børnegruppe og gruppe af pp anses som en ressource og at der i institutionen er fokus på, at skabe lige muligheder ift. børnenes udvikling, trivsel, læring og dannelse.

Fx ved at skabe små læringsmiljøer både inde og ude og gøre brug af alle rum, fx garderoben ift. at skabe et afgrænset rum for leg. Særligt i Vuggestuen arbejdes der med mindre læringsgrupper og med fokus på at skabe aktiviteter afstemt børnenes interesser og behov, fx motorikbane, bøger el. køretøjer. Ved planlagte aktiviteter arbejdes der med, at børnene inddrages i grupper og skiftes til at tage del i de enkelte aktiviteter. Der arbejdes i Børnehaven ligeledes med at følge børnenes initiativer/interesser med nysgerrighed og begejstring, fx ved

at pp i fællesskab med børnene får skabt et fysisk Minecraft univers - Børnene øves i at formidle egen viden. Der arbejdes yderligere med inddragelse af børnenes perspektiver både ift. planlægning af aktiviteter og ved afholdelse af samling.

Fx ved at arbejde særligt skoleforberedende i alrummet, ligeledes i samarbejde med skolen for at ruste det enkelte barn bedst muligt i overgangen, fx ved visualisering samt dialog.

Der arbejdes med at give legen og børns selvorganiserede aktiviteter betydelig plads i hverdagen:

Fx ved at følge børnenes spor, dette fx i Vuggestuen ved, at planlagt tur til Østre Anlæg bliver til tur, hvor der bliver kigget på en gravko og i Børnehaven fx ved et forløb omkring følelser, hvor et barn efterspørger en specifik følelse - Pp udvider i dialogen med barnet.

Fx ved at arbejde ud fra et resourcesyn og være nysgerrig på barnets intention, ligeledes at have øje for processen frem for resultatet.

Fx ved at have legetøj tilgængeligt for børnene og udvide/understøtte den enkelte leg, både gennem dialog og ved henvisning til legemanualer. Der er fokus på at børnene har mulighed for selv at igangsætte lege og pp justerer sig til børnene, fx ved at veksle mellem at deltage-, understøtte- og observere legen og bevæge sig i de tre læringsrum.

Vurdering: Fuldstændig opfyldelse

3.2 - Pædagogisk læreplan §8 og §9

A). Giv praksiseksempler på, hvordan der arbejdes med den pædagogiske læreplan, herunder sammenhængen mellem læreplanstemaerne.

B). Hvordan arbejdes der med pædagogisk dokumentation som en del af den løbende evaluering, herunder inddragelse af børneperspektivet?

C). Hvordan arbejdes der ledelsesmæssigt med rammer for løbende evaluering, med henblik på udvikling af læringsmiljøer?

Besvarelse

A, B og C)

Der arbejdes med den pædagogiske læreplan som ramme for det pædagogiske arbejde:

Fx ved at justere den pædagogiske læreplan løbende således den fungerer som ramme for pædagogisk praksis. Pp fortæller, at forberedelse til tilsynsdialogen har styrket arbejdet med læreplanen yderligere. Der arbejdes ligeledes med fokus på samarbejdet mellem pp trods de forskellige søjler/fløje i huset, dette muliggøres vha. struktur, forudsigelighed, faste aftaler og ved at skabe rum herfor - Dette anses som nødvendigt for at bibeholde det gode samarbejde og skabe ensretning i daglig praksis. Der arbejdes med klar rollefordeling blandt pp, fx ved at der er en gruppe af pp der er særligt optaget af brugen af Aula og ligeledes evaluerer på, hvordan Aula bruges mest hensigtsmæssigt i samarbejdet med forældrene, forældrene inddrages heri. Fx ved at arbejde bevidst med sammenhængen mellem aktiviteter og læreplanstemaer. Der arbejdes i løbet af året med to specifikt udvalgte temaer

gennem hele huset. Der tages særligt udgangspunkt i de to temaer i tilrettelæggelsen og udførelsen af aktiviteterne for en given periode og temaerne vælges med udgangspunkt i børnenes interesser. Fx ved at anvende pædagogisk dokumentation i form af Aula, børnenes mapper, skriv og billeder fra aktiviteter i praksis samt børnenes egne kreationer. Dokumentationen placeres så vidt muligt i børnehøjde, fx i ruder, og på de forskellige vægge og pp oplever at dokumentationen bidrager til dialog mellem børn, forældre og pp. Dokumentationen bidrager ligeledes til at pp inspireres af hinanden ift. forløb og aktiviteter i de forskellige søjler/fløje.

Der arbejdes med udvikling af en evalueringskultur som en del af arbejdet med pædagogiske læringsmiljøer:

Fx ved at arbejde med læreplanstemaerne i pædagogisk praksis samt med italesættelse af, hvornår de enkelte læreplanstemaer berøres både gennem løbende sparring samt på personalemøder. Der arbejdes ledelsesmæssigt med rammer for evaluering, fx ved at skabe rum herfor, ved anvendelse af skema til handling, smtte-model og pl fortæller, at der ligeledes gøres brug af yderligere evalueringsspørgsmål. Der arbejdes med stuemøder efter behov og fast personalemøde en gang månedligt, hvor der arbejdes struktureret ift. at sikre systematisk evaluering. Pl fortæller, at det er nødvendigt med struktur grundet institutionens størrelse og at pp er bekendte med strukturen ift. hvilke personalemøder, der bruges til evaluering og pp stemmer i hermed. Ift. planlægning af aktiviteter er det ligeledes ud fra en rutine, hvor Vuggestuen planlægger i middagsstunden hvor børnene sover og pp fra Vuggestuen hjælper Børnehaven således Børnehaven kan planlægge aktiviteter. Der arbejdes endvidere med overgangsbeskrivelser, trivselsevaluering samt sprogvurdering.

Vurdering: Omfattende opfyldelse

3.3 - Udviklingspunkter og evt. tiltag

Besvarelse

Institutionen peger på følgende udviklingspunkter / tiltag:

- Et ønske om at undersøge, hvordan Aula bruges mest hensigtsmæssigt ift. forældresamarbejdet. En gruppe af pp er derfor undersøgende herpå med udgangspunkt i forældrenes behov.

Enighed omkring følgende udviklingspunkter / Tiltag:

- Jf. Dagtilbudslovens § 8 - *'I aldersintegrerede daginstitutioner kan der udarbejdes en pædagogisk læreplan under hensyntagen til aldersgrupper'* - Kan der med fordel udspecificeres yderligere i den pædagogiske læreplan, hvordan der arbejdes særligt med børnenes trivsel, udvikling, læring og dannelse i praksis samt i de forskellige læreplanstemaer - Dette i henholdsvis både Vuggestue og Børnehave.

4 - Tidlig Opsporing

I Aalborg Kommune er der på tværs af Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen og Skoleforvaltningen fokus på forebyggelse samt tidlig indsats. I den forbindelse arbejdes der med en fælles metode for tidlig opsporing på 0-6 års området. Arbejdet med tidlig opsporing og heraf eventuel indsats, sker i et samarbejde mellem forældre og dagtilbud. Med dette udgangspunkt føres der tilsyn med, hvordan der arbejdes med tidlig opsporing og hvordan der samarbejdes med forældre, og eventuelt tværprofessionelt, om børns trivsel.

4.1 - A). Hvordan inddrager I børne- og forældreperspektivet i forbindelse med trivselsevalueringerne?

B). Hvordan justerer I pædagogiske læringsmiljøer på baggrund af egne og fælles refleksioner i forbindelse med trivselsevalueringerne?

C). Hvordan samarbejder I tværprofessionelt ved ekstra opmærksomhed eller bekymring ift. et barns trivsel?

**Besvarelse
A, B og C)**

Der arbejdes med tidlig opsporing og justering af de pædagogiske læringsmiljøer:

Fx ved at trivselsevaluere børnene systematisk to gange årligt og pl har tidligere afholdt oplæg for pp ift. at sikre ensartethed i arbejdet med trivselsevalueringerne. Pl fortæller, at der arbejdes ud fra struktur og ansvarsfordeling i forbindelse med trivselsevalueringen, fx ved at et specifikt pp er ansvarlig for, at en specifik gruppe børn trivselsevalueres - Det enkelte pp sætter et fysisk kryds i en liste, som er tilgængelig for alle pp.

Fx ved at der arbejdes med inddragelse af forældreperspektivet, fx gennem daglig dialog hvor tid til den enkelte forælder prioriteres og pp oplever, at nogle forældre har brug for/efterspørger mere guidning end andre, pp ser derfor på egen position i samspillet med forældrene og justerer sig med barnets tarv som udgangspunkt. Der arbejdes yderligere med opstartsmøde, tremånederssamtale samt trivselssamtale efter behov og forældrene inviteres naturligt ind i tiltag ift. deres barn, dette tidligt i processen og løbende.

Fx ved at justere praksis ift. barnet samt børnegruppens behov - Dette ved brug af læringsgrupper ift. sprog, motorik mv.. Der arbejdes med inddragelse af det enkelte barns perspektiv, fx ved særligt at observere i Vuggestuen. I Børnehaven suppleres observationerne med dialog, afstemt det enkelte barns kompetencer. Pp observerer det enkelte barn ud fra, om det fx virker glad, deltagende og nysgerrig på både lege og relationer.

Fx ved at samarbejde tværprofessionelt ved behov og ved brug af dialogmøder, hvor forældrene ligeledes naturligt deltager og pp kan vælge at vise en video af det enkelte barn enten i samspil med andre børn eller pp. Pp er bekendte med at blive observeret i praksis med børnene af forskellige faggrupper og ser det som kompetenceudviklende. Der er fundet en god arbejdsgang i, at der afholdes dialogmøder året rundt, dette da der opleves særlig stor efterspørgsel på relevante tværfaglige partnere i tiden efter trivselsevalueringen og grundet institutionens behov for tværfaglige partnere.

4.2 - Udviklingspunkter og evt. tiltag

Vurdering: Fuldstændig opfyldelse

5 - Sociale fællesskaber der rykker

Aalborg Kommune er der fastsat fælles principper for arbejdet med inklusion, der understreger, at inklusion handler om alle børn. De fælles principper er et vigtigt bidrag til omsætningen af ny dagtilbudslov og realiseringen af den styrkede pædagogiske læreplan. Arbejdet med inklusion tager udgangspunkt i principperne om børns aktive deltagelse i sociale fællesskaber, samarbejde og helhedsorientering samt fokus på udvikling.

På baggrund heraf føres der tilsyn med, hvordan dagtilbuddet tilrettelægger praksis ud fra en fælles forståelse af begrebet inklusion, når der arbejdes med udvikling af pædagogiske læringsmiljøer og sociale fællesskaber der rykker.

- 5.1 - A). Hvordan organiserer I børnefællesskaber med plads til forskellighed, hvor alle børn har mulighed for aktiv deltagelse og hvor der er fokus på barnets ressourcer?
- B). Hvordan undersøger I barnets egen oplevelse af at være inkluderet?
- C). Hvordan samarbejder I med forældre om det enkelte barns oplevelse af at være en del af børnefællesskabet?

Besvarelse A, B og C)

Der arbejdes med sociale fællesskaber som en del af det pædagogiske læringsmiljø:

Fx ved at arbejde ud fra tanken om, at alle børn skal have lige muligheder for at indgå i en relation og pp tager ansvaret herfor. Der arbejdes i små læringsgrupper og pp arbejder med at justere de enkelte rum til den enkelte børnegruppe, dette ved brug af fleksible møbler og derved skabe små afgrænsede læringsmiljøer. Der arbejdes med at værne om børnenes leg ved hjælp af lukkede døre og fx med fokus på det enkelte barns placering i rummet ift. støj og uro.

Fx ved at arbejde bevidst med sammensætning af grupper med øje for børnefællesskabet og med plads til, at børnene agerer rollemodeller for hinanden. Pp henviser til, at børnene spejler sig i hinanden og 'børn hjælper børn' og endvidere skaber pp rum for, at børnene oplever sig selv i forskellige børnefællesskaber. Der arbejdes bevidst med nysgerrighed på børnenes initiativer og pp forstørre og udvider, særligt med fokus på det enkelte barns ressourcer.

Fx ved at være undersøgende på, om det enkelte barn oplever sig selv som en del af børnefællesskabet gennem særligt observationer i Vuggestuen, ift. om barnet udviser nysgerrighed på relationer og deltager i aktiviteter/lege. I Børnehaven suppleres observationerne med dialog med fokus på det enkelte

barns oplevelse. Hvis et barn observeres/opleves udenfor fællesskabet er pp nysgerrige på barnets kompetencer og tager udgangspunkt heri ift. at hjælpe barnet på vej i en relation.

Fx ved at samarbejde med forældrene omkring børnefællesskaberne ift. barnets eget udsagn eller observationer af barnet og med tanke på, at der i Vuggestuen leges mere parallelt end i Børnehaven. Pp er inddragende ift. hvad forældrene kan forvente i overensstemmelse med alder og kompetencer.

5.2 - Udviklingspunkter og evt. tiltag

Vurdering: Fuldstændig opfyldelse

6 - Sprog

I Aalborg Kommune skal alle børn sprogvurderes omkring 3,2 år og senest 2 måneder efter børnehavestart. Der udarbejdes i den forbindelse handleplaner i de tilfælde, hvor sprogvurderingerne giver anledning til opmærksomhed/indsatser. Som en del af arbejdet med den pædagogiske læreplan, skal der i dagtilbud arbejdes med kommunikation og sprog.

6.1 - A). Hvordan arbejder I med sprog og sprogstimulering i de pædagogiske læringsmiljøer?

B). Hvordan arbejder I bevidst med at være sproglige rollemodeller?

Besvarelse

A og B)

Der arbejdes med sprog og sprogstimulering med henblik på understøttelse af alle børns sproglige udvikling:

Fx ved at arbejde ud fra, at alle børn skal have lige mulighed for at kunne udtrykke sig og blive forstået. Der arbejdes med sprog i alle rum, både i aktiviteter samt rutiner, dette ved brug af fx italesættelse, gentagelser, tydelig udtale, dialogisk læsning, bøger, rim og remser.

Fx ved at understøtte visuelt og i børnehøjde gennem hele huset ved brug af billeder, opslag, tal, bogstaver og barnets bog mv. Der arbejdes ligeledes med fokus på verbal- og nonverbal sammenhæng både i Børnehaven og Vuggestuen og der understøttes med babytegn i Vuggestuen og hvor det giver mening. Der arbejdes endvidere med spil, der understøtter sproget, fx Vildkatten samt sprogkasser.

Fx ved at samarbejde med sprog og integration, i sproggrupper og der sprogvurderes samt arbejdes med handleplaner. Der er pp ansat med særligt fokus på sprog og der arbejdes yderligere med, hvordan de enkelte pp imødekommer forskellige kulturer samt sproglige kompetencer ud fra egen erfaring.

Fx ved at pp arbejder bevidst med at være sproglig rollemodel ift. valg af ord, toneleje og i børnehøjde med henvisning til, at børnene imiterer.

Fx ved at samarbejde særligt med forældrene ift. indsatser omkring sproget og inddrage forældrene, fx ved brug redskaber forældrene kan låne med hjem og derved opfordre til fælles indsats.

6.2 - Udviklingspunkter og evt. tiltag

Vurdering: Fuldstændig opfyldelse

7 - Sundhed

I Aalborg Kommune er der en særlig sammenhæng mellem sundhedspolitikken og FN's verdensmål nr. 3 om at "sikre et sundt liv for alle og fremme trivsel for alle aldersgrupper". Det indebærer, at

børnemiljøet skal vurderes med børnenes øjne, ligesom børnenes oplevelser af børnemiljøet skal inddrages i vurderingen af børnemiljøet, afhængigt af børnenes alder og modenhed. Der lægges vægt på, at børnene inddrages i forbindelse med forhold, der vedrører dem selv, jf. FN's Børnekonventions artikel 12 om barnets ret til at give udtryk for sin mening og krav på, at denne mening respekteres. Arbejdet med sundhed og børnemiljøet omhandler desuden måltidskultur, herunder dagtilbuddets arbejde med læring i forbindelse med måltidet: rammen om måltidet, det sunde måltid og lighed i sunde vaner. På baggrund heraf føres der tilsyn med, hvordan det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø fremmer børns trivsel, sundhed, udvikling og læring. Ligeledes hvordan børnemiljøet vurderes i et børneperspektiv.

- 7.1 - A). Hvilke overvejelser gør I jer i forbindelse med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø således, at det styrker trivsel, udvikling, læring og dannelse hos børnene?
- B). Når børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, hvordan arbejder I så med at inddrage børnene i denne vurdering?
- C). Hvordan arbejder I med børns læring før- under og efter måltider?

Besvarelse A, B og C)

Der arbejdes med børnemiljøer vurderet i et børneperspektiv:

Fx ved at anskue begrebet sundhed bredt og bestående af fysisk og psykisk sundhed - Dette med henblik på at skabe plads og retning for fysisk sundhed fx gennem bevægelse og fælles sukkerpolitik. Der arbejdes med rum for psykisk sundhed ved at give barnet en følelse af at høre til, fx gennem æstetiske læringsprocesser ift. udsmykning af børnenes egne kreationer samt i garderoben ved synliggørelse af det enkelte barns kultur. Der arbejdes yderligere med rum for handle- og legemuligheder gennem tilgængeligt legetøj, afgrænsede læringsmiljøer og legematerialer.

Fx ved at arbejde med at skabe små rum i rummet gennem fleksibel indretning, både inde og ude, til den vilde leg, den stille leg samt til hyggestunder. Pp fortæller, at der ligeledes gøres brug af lyset ift. at skabe konkrete stemninger. Fx ved at observere både i Børnehaven og særligt i Vuggestuen ift. om børnene søger andet end det, der er tilgængeligt. Pp justerer løbende læringsmiljøet ud fra observation og efterspørgsel og særligt i storegruppen arbejdes der med børnenes medbestemmelse ift. hvilke værksteder/aktiviteter, der ønskes tilgængelige.

Der arbejdes med sammenhængen mellem måltider som læringsmiljø og børns læring:

Fx ved at arbejde med genkendelse gennem rutiner, struktur og visuel understøttelse i form af piktogrammer og synlig madplan. Der understøttes ligeledes med madsang fælles i hele institutionen.

Fx ved at arbejde med selvhjulpener før under og efter måltidet og der gøres brug af dukke som vælger en tjener, der ligeledes er behjælpelig ift. at hente når noget mangler. Der arbejdes med faste siddepladser i mindre grupper under måltidet med det enkelte barn samt hele børnegruppen for øje og pp henviser til dialog og stillestemme under måltidet.

Fx ved at inddrage køkkenet når muligt, ift. pædagogiske forløb, fx ved bagning af pebernødder eller ved at sanse maden før, under og efter tilberedning.

7.2 - Udviklingspunkter og evt. tiltag

Besvarelse

Tilsynet peger på følgende udviklingspunkter:

- Der kan med fordel arbejdes yderligere ift. vurdering af børnemiljøet i et børneperspektiv, herunder med fokus på systematik og valg af metode gennem hele institutionen.

Vurdering: Omfattende opfyldelse

8 - Overgange

I Aalborg Kommune skal der skabes helhed og sammenhæng for alle børn i pædagogiske tilbud og overgange mellem disse med udgangspunkt i den forståelse, at det er forældrene, der følger barnet gennem hele dets liv og at barnet og forældrenes ressourcer er i centrum. En sammenhængende overgang i Aalborg Kommune bygger på gældende politik på området.

Det gælder både i overgange fra hjem til dagpleje/vuggestue og i overgange fra dagpleje/vuggestue til børnehave, i overgange mellem dagtilbud samt i overgange fra børnehave til skole.

På baggrund heraf føres der tilsyn med, hvordan der skabes sammenhængende overgange til og fra dagtilbud, mellem dagtilbud og skole, samt hvordan der samarbejdes med forældre herom.

8.1 - A). Hvordan skaber I en sammenhængende overgang for alle børn og forældre til og fra dagtilbud?

B). Hvilke tegn ser I på, at børnene oplever sammenhængende overgange og hvordan justerer I pædagogisk praksis herefter?

C). Hvad kendetegner jeres læringsmiljø det sidste år i dagtilbuddet så der skabes sammenhæng med børnehaveklassen?

Besvarelse

A, B og C)

Der samarbejdes med forældre og evt. andre relevante aktører omkring tryghed i overgange:

Fx ved at arbejde ud fra et formaliseret samarbejde med Dagplejen og dagtilbudsleder er i løbende dialog med relevant dagplejeleder.

Fx ved at samarbejde med forældrene før opstart ved opfordring om besøg, efterfølgende opstartssamtale samt ved tremånederssamtale. Indkøringen justeres til det enkelte barn og familie ift. behov og muligheder, dette med barnets tarv som udgangspunkt.

Ved overgang fra Vuggestue til Børnehave holdes der overleveringssamtale og børnene inddrages ift. at flytte egen garderobe og mappe. Pp justerer ligeledes overgangen ift. om barnet udviser tegn på at være klar til overgang og der tages hensyn til det enkelte barns relationer i overgangen. Pl fortæller, at brug af madsangen gennem hele institutionen skaber genkendelighed i overgangen. Ved overgang til skole samarbejdes der relevant med skolen og der arbejdes særligt skoleforberedende, fx gennem fokus på at skabe lige muligheder for det enkelte barn i overgangen og pp er opmærksom på at styrke sociale færdigheder og social robusthed. Der arbejdes endvidere med visuel understøttelse, fx ved brug af piktogrammer, bogstaver og tal i de forskellige rum og pp er opmærksomme på konkret at vise børnene hvordan et klasselokale og tilhørende redskaber ser ud, dette da nogle af børnene i institutionen ikke opleves at være blevet præsenteret herfor tidligere. Der samarbejdes yderligere med at invitere forældrene relevant ind i overgangen til skole og pp differentierer heri ift. behov og vilkår.

8.2 - Udviklingspunkter og evt. tiltag

Vurdering: Fuldstændig opfyldelse

